

NOTĂ: Versiunea în limba originală a acestei pagini [hr](#) a fost modificată recent. Versiunea lingvistică pe care o consultați acum este în lucru la traducătorii noștri.

Swipe to change

croată

Succesiunile

Croatia

Această fișă informativă a fost realizată în colaborare cu Consiliul Notariatelor din UE (CNUE).

1 Cum se redactează dispoziția pentru cauză de moarte (testament, testament conjunctiv, pact asupra unei succesiuni viitoare)?

Dreptul de succesiune și normele în temeiul cărora instanțele, alte autorități și persoanele autorizate acționează în materie de succesiune sunt detaliate în Legea succesiunilor [*Narodne Novine* (NN; Monitorul Oficial al Republicii Croația) nr. 48/03, 163/03, 35/05 și 127/13].

O dispoziție privind un patrimoniu în cazul unui deces poate fi formulată sub forma unui testament. Un testament poate fi întocmit de către orice persoană în deplinătatea facultăților mintale cu vârsta minimă de 16 ani.

Un testament este valabil numai dacă este întocmit în forma prevăzută de lege și conform condițiilor prealabile prevăzute de lege. În condiții normale, un testament poate fi întocmit sub forma unui testament privat sau a unui testament public, în timp ce, în circumstanțe extraordinare, se poate face un testament verbal (nuncupativ).

Un testament privat este un testament olograf sau un testament întocmit în prezența unor martori. Un testament olograf este un testament scris și semnat de mâna testatorului. Un testament întocmit în prezența unor martori poate fi formulat de către un testator care poate să citească și să scrie, prin declararea în fața a doi martori prezenți simultan că documentul, indiferent de persoana care l-a întocmit, reprezintă propria voință și prin semnarea acestuia în prezența martorilor. Martorii trebuie să semneze respectivul testament.

Un testament public este un testament întocmit cu participarea autorităților publice. Orice persoană poate întocmi un testament valabil sub forma unui testament public. O persoană care nu poate să citească sau să își scrie propriul nume poate, în circumstanțe extraordinare, să întocmească un testament numai sub forma unui testament public. La cererea testatorului, un testament public poate fi întocmit de către una dintre persoanele autorizate prin lege: un judecător din cadrul unei instanțe municipale (*općinski sud*), un grefier din cadrul unei instanțe municipale și un notar public sau, în străinătate, de către un reprezentant consular sau de către un reprezentant diplomatic/consular al Republicii Croația. Legea prevede procedura și acțiunile care trebuie întreprinse de către o persoană autorizată pentru întocmirea unui testament public.

Un testator care dorește să confere testamentului său forma unui testament internațional trebuie să depună o cerere la o persoană autorizată pentru întocmirea de testamente publice. Scopul întocmirii unui testament internațional constă în garantarea recunoașterii formei acestuia în statele semnatare ale Convenției din 1973 privind o lege armonizată cu privire la forma unui testament internațional și în statele care au transpus în legislația națională dispozițiile privind testamentul internațional.

Numai în circumstanțe extraordinare, care fac imposibilă întocmirea unui testament sub orice altă formă valabilă, un testator își poate exprima ultima dorință oral în fața a doi martori prezenți simultan. Valabilitatea unui astfel de testament expiră după 30 de zile de la încetarea circumstanțelor extraordinare în care a fost întocmit.

Pacturile succesoriale (un pact prin care o persoană lasă prin testament întregul patrimoniu succesoral sau o parte din acesta celeilalte părți la pact sau unui terț), pacturile asupra unei succesiuni viitoare sau unui legat viitor (un pact prin care o persoană înstrăinează o moștenire pe care se așteaptă să o primească; un pact asupra moștenirii unui terț aflat încă în viață; un pact asupra unui legat sau asupra unor alte beneficii pe care o parte contractantă se așteaptă să le primească ca urmare a unei succesiuni care nu a fost încă deschisă) și pacturile asupra conținutului unui testament (un pact prin care o persoană se angajează să includă sau să nu includă o anumită dispoziție în testamentul său, să revoce sau să nu revoce o dispoziție din testamentul său) nu sunt permise conform legislației croate și, prin urmare, dacă au fost totuși încheiate, sunt nule.

Legislația croată permite încheierea unui contract de cesiune și de împărțire a bunurilor succesoriale pe durata vieții. Este vorba de un contract pe care un ascendent (cedentul) îl încheie cu descendenții săi și prin care cedentul împarte și cedează descendenților săi, în totalitate sau parțial, bunurile succesoriale pe care le deține în momentul încheierii contractului. Pentru ca un astfel de contract să fie valabil, este necesar consimțământul tuturor copiilor și al celorlalți descendenți care sunt beneficiarii patrimoniului succesoral al cedentului. Contractul trebuie formulat în scris și atestat de către un judecător al instanței competente sau întocmit sub forma unui act notarial sau a unui act legalizat (autenticat) de către un notar public. Contractul poate viza soțul/soția cedentului, al cărui/cărei consimțământ este, de asemenea, necesar în acest caz. Bunurile succesoriale care fac obiectul respectivului contract nu sunt incluse în patrimoniul succesoral, nici nu sunt luate în considerare pentru stabilirea valorii patrimoniului succesoral.

Legislația croată nu permite încheierea unui contract de renunțare la o succesiune care nu a fost deschisă. În mod excepțional, un descendent care poate dispune în mod autonom de drepturile sale poate încheia cu ascendentul un contract de renunțare în prealabil la moștenirea la care descendentul ar avea dreptul după decesul ascendentului. Un astfel de contract poate fi încheiat și de către un soț/o soție cu privire la moștenirea care i-ar reveni după decesul soției/soțului său. Contractul trebuie formulat în scris și atestat de către un judecător al instanței competente sau întocmit sub forma unui act notarial sau a unui act legalizat (autenticat) de către un notar public.

2 Ar trebui ca dispoziția să fie înregistrată și, dacă da, în ce mod?

În Registrul croat de evidență a testamentelor, administrat de către Camera croată a notarilor publici, se înregistrează întocmirea, depunerea și declararea testamentelor. La cererea testatorului, informațiile cu privire la aceste fapte sunt prezentate spre înregistrare de către instanțele competente, notari publici, avocați și persoanele care au întocmit testamentul. Înregistrarea testamentelor în Registrul croat de evidență a testamentelor nu este obligatorie, iar faptul că un testament nu este înregistrat în registru sau nu este depus într-un alt loc nu aduce atingere valabilității acestuia.

Informațiile din registru nu pot fi puse la dispoziția niciunei persoane înainte de decesul testatorului, cu excepția testatorului sau a persoanei autorizate în mod explicit de către testator în acest sens.

În cadrul procedurii succesorale, instanța sau un notar public însărcinat cu respectiva procedură trebuie să solicite de la Registrul croat de evidență a testamentelor toate informațiile cu privire la posibilele testamente ale defunctului.

3 Există restricții asupra libertății de a dispune pentru cauză de moarte (rezervă succesoră, de exemplu)?

Libertatea testatorului de a dispune de bunurile sale este limitată de dreptul moștenitorilor rezervatari la o rezervă succesoră.

Moștenitorii rezervatari sunt:

descendenții testatorului, copiii adoptați ai acestuia, copiii aflați în îngrijirea testatorului în calitate de partener și descendenții săi, soțul/soția testatorului sau concubinul/concubina acestuia, partenerul de viață sau partenerul de viață neoficial al acestuia – aceștia au dreptul la o rezervă succesoră echivalentă cu jumătate din cota succesoră care le-ar reveni conform ordinii succesorale legale în lipsa unui testament;

părinții testatorului, părinții săi adoptivi și alți ascendenți – aceștia au dreptul la o rezervă succesoră numai dacă se află incapacitate permanentă de muncă și nu dispun de mijloace de subsistență, iar rezerva lor succesoră este echivalentă cu un sfert din cota succesoră care le-ar reveni conform ordinii succesorale legale în lipsa unui testament.

Moștenitorii rezervatari pot solicita o rezervă succesoră numai dacă, într-un caz specific, aceștia au dreptul să beneficieze de moștenire în calitate de moștenitori legali.

Motivele pentru care testatorul poate exclude din testament, în întregime sau parțial, un moștenitor rezervatar care are dreptul la o rezervă succesoră sunt definite de lege. Testatorul poate proceda astfel în cazul în care moștenitorul a comis o încălcare gravă a unei obligații legale sau morale față de testator, care decurge din relația de familie a moștenitorului cu testatorul; în cazul în care moștenitorul a săvârșit în mod deliberat o infracțiune gravă împotriva testatorului sau a soțului/soției, unui copil sau unui părinte al acestuia; în cazul în care moștenitorul a săvârșit o infracțiune gravă împotriva Republicii Croația sau împotriva valorilor protejate prin normele de drept internațional; în cazul în care moștenitorul a dus o viață inactivă sau necinstită. Testatorul care dorește să excludă un moștenitor trebuie să declare în mod explicit acest lucru în testament, precizând motivele excluderii. Motivul excluderii trebuie să existe în momentul întocmirii testamentului. Prin excludere, moștenitorul își pierde dreptul de succesiune, proporțional cu excluderea în sine, iar drepturile altor persoane care ar putea beneficia de bunurile succesorale ale testatorului sunt stabilite ca și cum decesul moștenitorului exclus ar fi survenit înaintea celui al testatorului.

În plus față de posibilitatea excluderii moștenitorilor rezervatari, testatorul poate priva în mod deliberat un descendent, în totalitate sau parțial, de o rezervă succesoră la care are dreptul, în cazul în care descendentul are foarte multe datorii sau este risipitor. Respectiva cotă succesoră, în loc să-i fie acordată descendentului privat de aceasta, va reveni descendenților săi. O astfel de privare rămâne valabilă numai dacă, în momentul decesului testatorului, persoana privată de acest drept are un copil minor sau un nepot minor aparținând unui copil decedat anterior sau are un copil major sau un nepot major aparținând unui copil decedat anterior, aflat în incapacitate de muncă și lipsit de mijloace de subsistență. Moștenitorul privat de cota sa succesoră moștenește de la testator cota succesoră neacoperită de respectiva privare și, de asemenea, în cazul în care condițiile prealabile pentru privare nu mai există în momentul decesului testatorului.

4 În cazul în care nu există o dispoziție pentru cauză de moarte, cine moștenește și în ce proporție?

În cazul în care testatorul nu a lăsat niciun testament, legea prevede că moștenitorii săi legali beneficiază de moștenire în ordinea succesiunii, pe baza principiului conform căruia moștenitorii cei mai apropiați în ordinea succesiunii îi exclud de la succesiune pe moștenitorii mai îndepărtați în ordinea succesiunii.

Moștenitorii legali ai testatorului sunt:

descendenții săi, copiii adoptați ai acestuia și copiii aflați în grija testatorului în calitate de partener, precum și descendenții acestora, soțul/soția acestuia, concubinul/concubina acestuia, partenerul de viață al acestuia, partenerul de viață neoficial al acestuia, părinții acestuia, părinții adoptivi ai acestuia, frații/surorile acestuia și descendenții lor, bunicii acestuia și descendenții lor, alți ascendenți.

În ceea ce privește dreptul de succesiune, concubinul/concubina este asimilat(ă) unui soț/unei soții, în timp ce copiii născuți în afara căsătoriei și descendenții acestora sunt asimilați copiilor născuți în timpul căsătoriei și descendenților acestora. Un concubinaj care conferă dreptul de succesiune legală reprezintă o relație de conviețuire de durată (de cel puțin trei ani sau mai puțin în cazul în care din această uniune s-a născut un copil comun) între o femeie necăsătorită și un bărbat necăsătorit și care s-a încheiat în momentul decesului testatorului, cu condiția respectării condițiilor prealabile privind valabilitatea unei căsătorii.

În ceea ce privește dreptul de succesiune, un partener de viață este asimilat unui soț/unei soții, iar copiii aflați în îngrijirea testatorului în calitate de partener sunt asimilați propriilor copii. Un parteneriat civil reprezintă o uniune familială între două persoane de același sex încheiată în fața unei autorități competente în conformitate cu dispozițiile unei legi speciale (Legea privind parteneriatele civile între persoane de același sex).

În ceea ce privește dreptul de succesiune, un partener de viață neoficial este asimilat unui concubin. Un parteneriat civil neoficial reprezintă o uniune familială între două persoane de același sex care nu au încheiat un parteneriat civil în fața unei autorități competente, cu condiția ca respectiva uniune să fi durat cel puțin trei ani și să fi îndeplinit, încă de la început, condițiile prealabile privind valabilitatea unui parteneriat civil.

Descendenții și soțul/soția testatorului sunt primii în ordinea succesiunii. Moștenitorii din prima categorie de succesiune moștenesc în părți egale. Distribuția *per stirpes* se aplică în cazul acestei ordini de succesiune, astfel încât cota succesoră care ar fi revenit unui copil decedat anterior dacă acesta i-ar fi supraviețuit testatorului este moștenită, în părți egale, de către copiii acestuia, și anume de către nepoții testatorului; în cazul în care oricare dintre nepoții testatorului a decedat înaintea testatorului, cota succesoră care i-ar fi revenit respectivului nepot dacă acesta ar mai fi fost în viață în momentul decesului testatorului este moștenită, în părți egale, de către copiii acestuia, și anume de către strănepoții testatorului, aceleași succesiune aplicându-se până la epuizarea tuturor descendenților testatorului.

Bunurile succesorale ale unui testator fără descendenți sunt moștenite de către moștenitorii din a doua categorie de succesiune – părinții și soțul/soția testatorului. Părinții testatorului moștenesc jumătate din patrimoniul succesor, iar soțul/soția testatorului moștenește cealaltă jumătate. În cazul în care ambii părinți au decedat înaintea testatorului, soțul/soția moștenește întregul patrimoniu succesor. În cazul în care testatorul nu are un soț supraviețuitor/o soție supraviețuitoare, părinții acestuia moștenesc, în părți egale, întregul patrimoniu succesor; în cazul în care unul dintre părinții testatorului a decedat înaintea acestuia, cota succesoră care i-ar fi revenit respectivului părinte dacă i-ar fi supraviețuit testatorului este moștenită de celălalt părinte. Frații /surorile testatorului și descendenții acestora sunt moștenitorii testatorului din a doua categorie succesoră în cazul în care testatorul nu are un soț supraviețuitor/o soție supraviețuitoare și în cazul în care unul sau ambii părinți ai testatorului au decedat înaintea acestuia. În acest caz (în cazul în care unul

sau ambii părinți ai testatorului au decedat înaintea acestuia, iar testatorul nu are un soț supraviețuitor/o soție supraviețuitoare), cota succesorală care ar fi revenit fiecăruia dintre părinți dacă i-ar fi supraviețuit testatorului este moștenită de copiii acestora (frații/surorile testatorului), de nepoții acestora, de strănepoții și alți descendenți ai acestora, conform regulilor aplicabile în cazurile în care bunurile succesoriale ale testatorului sunt moștenite de copiii și de alți descendenți ai acestuia. În cazul în care unul dintre părinții testatorului a decedat înaintea testatorului, iar acesta din urmă nu are un soț supraviețuitor/o soție supraviețuitoare și nici descendenți, cota succesorală care i-ar fi revenit părintelui respectiv dacă i-ar fi supraviețuit testatorului este moștenită de celălalt părinte; în cazul în care celălalt părinte a decedat, de asemenea, înaintea testatorului, iar acesta din urmă nu are un soț supraviețuitor/o soție supraviețuitoare, descendenții respectivului părinte moștenesc cota succesorală care ar fi revenit ambilor părinți.

Bunurile succesoriale ale unui testator care nu are descendenți, un soț/o soție sau părinți sau ai cărui părinți nu au descendenți sunt moștenite de moștenitorii din a treia categorie de succesiune. În cadrul celei de a treia categorii de succesiune, moștenitorii testatorului sunt buncii acestuia, jumătate din bunurile succesoriale ale acestuia fiind moștenite de către buncii pe linie paternă, iar cealaltă jumătate de către părinții pe linie maternă. Buncii din aceeași linie moștenesc în părți egale. În cazul în care unul dintre acești ascendenți din aceeași linie a decedat înaintea testatorului, cota succesorală care i-ar fi revenit respectivului ascendent dacă acesta i-ar fi supraviețuit testatorului este moștenită de către descendenții acestuia (copiii, nepoții și alți descendenți), conform regulilor aplicabile în cazurile în care bunurile succesoriale ale testatorului sunt moștenite de copiii și de alți descendenți ai acestuia. În cazul în care buncii din aceeași linie au decedat înaintea testatorului și nu au descendenți, cota succesorală care le-ar fi revenit dacă i-ar fi supraviețuit testatorului este moștenită de către buncii din cealaltă linie sau de către descendenții acestora.

Bunurile succesoriale ale unui testator care nu are descendenți sau părinți sau care nu are descendenți sau un soț/o soție sau bunici care, la rândul lor, nu au descendenți sunt moștenite de către moștenitorii din cea de a patra categorie de succesiune. În cea de a patra categorie de succesiune sunt incluși străbuncii testatorului. O jumătate din patrimoniul succesoral este moștenită de către străbuncii pe linie paternă (această jumătate este moștenită în părți egale de către părinții bunicului pe linie paternă al testatorului și de către părinții buncii pe linie paternă a testatorului), iar cealaltă jumătate este moștenită de către străbuncii pe linie maternă (această jumătate este moștenită în părți egale de către părinții bunicului pe linie maternă al testatorului și de către părinții buncii pe linie maternă a testatorului). În cazul în care niciunul dintre acești ascendenți nu se mai află în viață, cota succesorală care i-ar fi revenit dacă ar mai fi fost în viață este moștenită de soțul/soția acestuia. În cazul în care unul dintre aceste cupluri de ascendenți nu se mai află în viață, cotele succesoriale care i-ar fi revenit fiecărui membru al cuplului dacă ar mai fi fost în viață sunt moștenite de către celălalt cuplu din aceeași linie. În cazul în care străbuncii din aceeași linie nu se mai află în viață, cota succesorală care le-ar fi revenit dacă ar mai fi fost în viață este moștenită de către străbuncii din cealaltă linie.

În cazul în care nu există niciun moștenitor din cea de a patra categorie de succesiune, bunurile testatorului sunt moștenite de ascendenți săi mai îndepărtați conform regulilor aplicabile în cazul străbunicilor săi.

5 Care este autoritatea competentă:

5.1 în materie de succesiune?

Procedura succesorală se derulează în primă instanță în fața unui tribunal municipal sau în fața unui notar public, în calitate de mandatar al tribunalului. Competența teritorială a tribunalului municipal de a efectua procedura succesorală este stabilită în funcție de domiciliul testatorului din momentul decesului său și, în al doilea rând, în funcție de locul său de reședință, de locul din Republica Croația în care se află cea mai mare parte din patrimoniul său succesoral sau în funcție de locul în care testatorul este înregistrat în Registrul de evidență a persoanelor. Instanța încredințează notarilor publici desfășurarea procedurii succesoriale, iar în cazul în care mai mulți notari publici își au birourile notariale în raza teritorială a instanței, dosarele sunt încredințate acestora în mod egal în ordine alfabetică, în funcție de numele de familie al notarului public.

5.2 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unei succesiuni?

O declarație de acceptare sau de refuzare a unei succesiuni (declarație de succesiune) poate fi formulată oral în fața oricărui tribunal municipal, în fața unei instanțe cu atribuții de autentificare a testamentelor sau a notarului public însărcinat cu desfășurarea procedurii succesoriale sau, în caz contrar, un document legalizat care să conțină o declarație de succesiune poate fi prezentat unui tribunal cu atribuții de autentificare a testamentelor sau unui notar public însărcinat cu desfășurarea procedurii succesoriale.

O declarație de acceptare sau de refuzare a succesiunii nu poate fi revocată.

Formularea unei declarații de succesiune nu este obligatorie. În cazul în care o persoană nu a formulat o declarație de refuzare a succesiunii, se consideră că aceasta dorește să fie moștenitor. O persoană care a formulat o declarație valabilă de acceptare a succesiunii nu o poate retrage ulterior.

5.3 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unui legat?

O declarație de refuzare sau de acceptare a unui legat poate fi formulată oral în fața instanței cu atribuții de autentificare a testamentelor sau a notarului public însărcinat cu desfășurarea procedurii succesoriale sau un document legalizat care să conțină o declarație de refuzare sau de acceptare a legatului poate fi prezentat instanței cu atribuții de autentificare a testamentelor sau notarului public însărcinat cu desfășurarea procedurii succesoriale.

5.4 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unei rezerve succesoriale?

Dreptul la o rezervă succesorală este un drept ereditar dobândit după decesul testatorului. Un moștenitor rezervatar poate formula oral o declarație de acceptare sau de refuzare a unei rezerve succesoriale în fața oricărui tribunal municipal, în fața instanței cu atribuții de autentificare a testamentelor sau a notarului public însărcinat cu desfășurarea procedurii succesoriale sau poate prezenta un document legalizat care să conțină o declarație de succesiune în fața instanței cu atribuții de autentificare a testamentelor sau a notarului public însărcinat cu desfășurarea procedurii succesoriale.

Dreptul la o rezervă succesorală se exercită, în cadrul procedurii succesoriale, numai la cererea unui moștenitor rezervatar – în cazul în care, în cadrul procedurii succesoriale, un moștenitor rezervatar nu pretinde o rezervă succesorală, instanța sau notarul public nu este obligat să stabilească dreptul acestuia la o rezervă succesorală.

6 Scurtă descriere a procedurii de soluționare a unei succesiuni în temeiul legislației naționale, inclusiv pentru lichidarea patrimoniului succesoral și pentru partajul bunurilor (trebuie furnizate și informații din care să reiasă dacă procedura de succesiune este deschisă de o instanță sau de altă autoritate competentă din proprie inițiativă)

O procedură succesorală nu este o procedură contencioasă care să vizeze stabilirea moștenitorilor testatorului, bunurile care constituie patrimoniul succesoral al testatorului și alte drepturi legate de patrimoniul succesoral ale moștenitorilor, legatarilor și altor persoane.

O procedură succesorală este desfășurată de către un tribunal municipal sau de către un notar public, în calitate de mandatar al instanței. Un tribunal municipal cu competență teritorială de a desfășura proceduri succesoriale este denumit și instanță cu atribuții de autentificare a testamentelor. Competența teritorială a tribunalului municipal de a efectua procedura succesorală este stabilită în funcție de domiciliul testatorului din momentul decesului său și, în al doilea rând, în funcție de locul său de reședință, de locul din Republica Croația în care se află cea mai mare parte din patrimoniul său succesoral sau în funcție de locul în care testatorul este înregistrat în Registrul de evidență a persoanelor.

Procedura succesorală este instituită *ex officio* după ce instanța primește un certificat de deces, un extras dintr-un registru de evidență a deceselor sau un document echivalent. Instanța încredințează unui notar public, care își are biroul notarial pe raza teritorială a acesteia, desfășurarea procedurii succesoriale, îi transmite acestuia certificatul de deces și stabilește un termen pentru desfășurarea procedurii respective. Un notar public desfășoară procedurile judiciare de atestare a valabilității unui testament în calitate de mandatar al instanței în temeiul unei hotărâri a acesteia prin care îi este încredințată notarului respectiv

desfășurarea procedurilor respective și în conformitate cu dispozițiile Legii succesiunilor. Ca regulă generală, procedura succesorală este desfășurată de către un notar public în calitate de mandatar al instanței și, numai în cazuri excepționale, de către instanță.

În cazul în care un notar public desfășoară acțiuni în cadrul unei proceduri succesoriale în calitate de mandatar al instanței, acesta este autorizat, în aceleași mod ca și un judecător sau un tribunal municipal, să întreprindă toate acțiunile necesare în cadrul respectivei proceduri și să ia toate deciziile, cu excepția celor pentru care Legea succesiunilor prevede altfel. În cazul în care, în cadrul unei proceduri desfășurate în fața unui notar public, părțile sunt în dezacord cu privire la fapte de care depind drepturile acestora (de exemplu, dreptul de succesiune, dimensiunea cotei succesoriale etc.) sau de care depinde componența patrimoniului succesoral sau obiectul legatului, notarul public trebuie să predea dosarul instanței pentru ca aceasta să se pronunțe cu privire la suspendarea procedurii și să solicite părților să inițieze acțiuni civile sau administrative. În cazul în care, în cadrul unei proceduri desfășurate în fața unui notar public, părțile sunt în dezacord cu privire la fapte de care depinde dreptul la o moștenire testamentară sau un alt drept, notarul public trebuie să predea dosarul instanței, care le va solicita părților să inițieze în acest caz acțiuni civile sau administrative, însă aceasta nu va suspenda procedura succesorală. În cazurile speciale prevăzute de Legea succesiunilor (hotărârea privind separarea bunurilor succesoriale de bunurile moștenitorului, dreptul comoștenitorilor care au trăit sau au dobândit bunuri în cadrul unei uniuni cu testatorul și împărțirea obiectelor de uz casnic), notarul public poate lua decizii numai cu consimțământul tuturor părților din cadrul procedurii; în caz contrar, notarul trebuie, de asemenea, să predea dosarul instanței. Instanța care a încredințat desfășurarea procedurii succesoriale unui notar public monitorizează permanent activitatea acestuia.

Audierea privind atestarea valabilității unui testament reprezintă elementul central al unei proceduri succesoriale; se poate organiza una sau mai multe astfel de audieri.

Nu se organizează o audiere privind atestarea valabilității unui testament în cazul în care testatorul a lăsat doar bunuri mobile și drepturi echivalente și niciuna dintre persoanele cu drept de moștenire nu poate solicita desfășurarea procedurii succesoriale.

Părțile (moștenitorii, legatarii, alte persoane care exercită un drept în ceea ce privește patrimoniul succesoral), persoanele care ar putea să pretindă în mod legat un drept de moștenire (în cazul în care există un testament), executorul testamentar (dacă este cazul) și alte persoane interesate sunt citate la o audiere privind atestarea valabilității unui testament. În citația la audiere, instanța sau notarul public va informa persoanele interesate cu privire la inițierea procedurilor și cu privire la un eventual testament care i-a fost prezentat și va cita persoanele interesate pentru a le prezenta imediat un testament scris sau un document care să ateste existența unui testament nuncupativ, în cazul în care deține un astfel de testament, sau pentru a le aduce la cunoștință numele martorilor la formularea testamentului nuncupativ. Respectivile persoane interesate vor fi informate în mod specific în citație că, până la pronunțarea unei hotărâri în primă instanță cu privire la succesiune, pot formula o declarație de refuzare a succesiunii, oral, în cadrul audierii sau public, prin intermediul unui document legalizat și că, prin neprezentarea la audiere sau prin formularea unei astfel de declarații, se va considera că acestea doresc să fie moștenitori. Eventualele aspecte relevante pentru pronunțarea unei hotărâri în cadrul procedurii succesoriale, în special dreptul de moștenire, dimensiunea cotei succesoriale și drepturile la legate, vor fi discutate în cadrul unei audieri privind atestarea valabilității unui testament. Instanța sau notarul public pronunță o hotărâre pe baza rezultatelor tuturor audierilor. Instanța sau notarul public este autorizat să stabilească faptele pe care părțile la procedură nu le-au prezentat și, de asemenea, să prezinte probe pe care părțile nu le-au propus, în cazul în care instanța sau notarul public consideră că respectivele fapte și probe sunt relevante pentru luarea unei hotărâri. În general, instanța sau notarul public decide cu privire la drepturi după ce le-a dat persoanelor interesate posibilitatea de a face declarațiile necesare. Drepturile oricăror persoane care, deși citate în mod corespunzător, nu s-au prezentat la audiere vor fi discutate de către instanță sau de către notarul public pe baza informațiilor puse la dispoziția instanței sau a notarului public, luând în considerare declarațiile scrise ale respectivelor persoane primite înainte de luarea unei hotărâri.

Declarațiile de succesiune sunt declarații prin intermediul cărora un moștenitor acceptă sau refuză succesiunea. Orice persoană este autorizată, însă nu este obligată să formuleze o declarație de succesiune. În cazul în care o persoană nu a formulat o declarație de refuzare a succesiunii, se consideră că aceasta dorește să fie moștenitor. O persoană care a formulat o declarație valabilă de acceptare a succesiunii nu o poate retrage ulterior. Instanța sau notarul public nu va solicita niciunei persoane să formuleze o declarație de succesiune, însă un moștenitor care dorește să formuleze o astfel de declarație poate să facă acest lucru oral în fața instanței cu atribuții de autentificare a testamentelor sau a notarului public însărcinat cu desfășurarea procedurii succesoriale sau în fața unui alt tribunal municipal sau prin prezentarea la instanța atribuții de autentificare a testamentelor sau la notarul public însărcinat cu desfășurarea procedurii succesoriale a unui document legalizat care să conțină o declarație de succesiune. Pentru formularea unei declarații de refuzare a succesiunii, instanța sau notarul public trebuie să-l avertizeze pe moștenitor cu privire la consecințele unei astfel de declarații și trebuie să-i aducă la cunoștință faptul că o declarație de refuzare a succesiunii poate fi formulată numai în nume personal, precum și în nume personal și în numele descendenților săi.

Instanța va suspenda procedura succesorală și le va solicita părților să inițieze acțiuni civile sau administrative în cazul în care părțile sunt în dezacord cu privire la faptele de care depinde unul dintre drepturile lor, componența patrimoniului succesoral sau obiectul legatului. Părții al cărei drept este considerat de către instanță cel mai puțin plauzibil i se va solicita să inițieze acțiuni civile sau administrative. În cazul în care părțile sunt în dezacord cu privire la faptele de care depinde dreptul la o moștenire testamentară sau un alt drept, instanța le va solicita părților respective să inițieze acțiuni civile sau administrative, însă nu va suspenda procedura succesorală.

După încheierea procedurii succesoriale, instanța sau notarul public va pronunța o hotărâre cu privire la succesiune. Întrucât, conform legislației croate, succesiunea se efectuează *ipso iure* în momentul decesului testatorului, o hotărâre privind succesiunea este de natură declarativă. Hotărârea definește persoana care a devenit moștenitor după decesul testatorului și drepturile dobândite de alte persoane. Conținutul hotărârii este stabilit de Legea succesiunilor, iar hotărârea conține informații cu privire la: testator (numele și prenumele, codul numeric personal, numele unuia dintre părinți, data nașterii, naționalitatea și, în cazul persoanelor căsătorite decedate, numele de dinainte de căsătorie al acestora); componența patrimoniului succesoral (specificarea bunurilor imobile cu detalii din cartea funciară necesare pentru înregistrare; specificarea bunurilor mobile și a altor drepturi pe care instanța le-a considerat parte a patrimoniului succesoral); moștenitorii (numele și prenumele, codul numeric personal, domiciliul, relația moștenitorului cu testatorul, dacă acesta moștenește în calitate de moștenitor legal sau testamentar; dacă există mai mulți moștenitori, cota succesorală a fiecărui moștenitor exprimată sub forma unei fracții); limitarea sau grevarea drepturilor moștenitorului (dacă dreptul moștenitorului face obiectul unei condiții, al unui termen sau al unei dispoziții și, în caz afirmativ, dacă și în ce mod acesta este limitat sau grevat și în beneficiul cui); persoanele îndreptățite la o moștenire sau la alte drepturi rezultate din patrimoniul succesoral, specificându-se în mod clar respectivul drept (numele și prenumele, codul numeric personal și domiciliul persoanei în cauză). O hotărâre cu privire la succesiune este adusă la cunoștința tuturor moștenitorilor și legatarilor, precum și a persoanelor care au depus o cerere privind succesiunea în cursul procedurilor judiciare; odată devenită definitivă, hotărârea este adusă și la cunoștința autorității fiscale competente. În cadrul unei hotărâri cu privire la succesiune, instanța sau notarul public va solicita ca, odată ce respectiva hotărâre devine definitivă, să fie efectuate înregistrările necesare în cartea funciară în conformitate cu normele legislației funciare și ca bunurile mobile aflate în custodia instanței, a notarului public sau, conform dispozițiilor acestora, aflate în custodia unui terț să fie predate persoanelor autorizate.

Înainte de pronunțarea unei hotărâri cu privire la succesiune, instanța sau notarul public poate, la cererea unui legatar, să pronunțe o hotărâre separată cu privire la legat, cu condiția ca respectivul legat să nu fie contestat de către moștenitori. În cazul în care componența patrimoniului succesoral este doar parțial necontestată, poate fi pronunțată o hotărâre parțială cu privire la succesiune pentru a stabili moștenitorii și legatarii și bunurile necontestate care compun patrimoniul succesoral.

O hotărâre luată de un notar public, în calitate de mandatar al instanței în cadrul procedurii succesorale, poate face obiectul unei obiecțiuni. O obiecțiune este depusă la notarul public în termen de opt zile de la aducerea la cunoștința părților a hotărârii, iar notarul public trebuie să o depună fără întârziere la tribunalul municipal competent împreună cu dosarul. Obiecțiunile sunt analizate de către un singur judecător. Orice obiecțiune inoportună, incompletă sau inadmisibilă va fi respinsă de către instanță. Pentru a decide cu privire la o obiecțiune împotriva unei hotărâri luate de un notar public, instanța poate menține în vigoare hotărârea sau o poate anula, în totalitate sau parțial. În cazul anulării (în totalitate sau parțial) a hotărârii, instanța însăși se va pronunța cu privire la partea anulată din hotărâre. O hotărâre a instanței de anulare, în totalitate sau parțial, a hotărârii notariale nu poate face obiectul unei căi de atac individuale. O hotărâre privind obiecțiunea va fi comunicată părților și notarului public.

Hotărârile pronunțate de un tribunal de primă instanță în cadrul procedurii succesorale pot face obiectul unei căi de atac în cazul în care nu se prevede altfel în Legea succesiunilor. O cale de atac poate fi formulată în termen de cincisprezece zile de la pronunțarea hotărârii în primă instanță. O cale de atac poate fi formulată în fața tribunalului de primă instanță care, în cazul în care calea de atac a fost formulată în timp util, poate să pronunțe o nouă hotărâre de modificare a hotărârii contestate, cu condiția ca aceasta să nu încalce drepturile altor persoane pe care se bazează respectiva hotărâre. În cazul în care tribunalul de primă instanță nu își modifică hotărârea, acesta va trimite acțiunea la instanța de apel, indiferent dacă calea de atac a fost formulată în termenul prevăzut de lege. În general, instanța de apel hotărâște numai asupra căilor de atac formulate în timp util, însă poate lua, de asemenea, în considerare o cale de atac care nu a fost formulată în timp util, cu condiția ca aceasta să nu încalce drepturile altor persoane care se bazează pe hotărârea atacată.

Căile de atac extraordinare nu sunt permise în cadrul procedurilor succesorale.

7 Cum și când devine cineva moștenitor sau legatar?

O persoană devine moștenitor, legal sau testamentar, *ipso iure* în momentul decesului testatorului. La momentul respectiv, moștenitorul dobândește un drept ereditar, iar patrimoniul succesoral al defunctului este transferat prin lege moștenitorului, devenind astfel moștenirea acestuia. Pentru dobândirea unui drept ereditar, nu este necesară o declarație de acceptare a succesiunii. Un moștenitor care nu dorește să fie moștenitor are dreptul să refuze o succesiune până la pronunțarea unei hotărâri în primă instanță cu privire la succesiune.

Un legatar dobândește un drept asupra unui legat în momentul decesului testatorului.

Procedura succesorale de stabilire a moștenitorilor testatorului, a bunurilor care constituie patrimoniul succesoral al testatorului și alte drepturi legate de patrimoniul succesoral care le revin moștenitorilor, legatarilor și altor persoane este descrisă în răspunsul la întrebarea nr. 6 privind procedura succesorale.

8 Preiau moștenitorii datoriile defunctului și, dacă da, în ce condiții?

Moștenitorii care nu au refuzat succesiunea sunt răspunzători în mod individual și solidar pentru datoriile testatorului, fiecare până la concurența valorii cotei sale succesorale.

9 Ce documente și/sau informații sunt necesare de obicei pentru înregistrarea bunurilor imobile?

Pentru înregistrarea în cartea funciară, următoarele documente trebuie depuse la Departamentul cadastral de pe lângă tribunalul municipal în a cărui rază teritorială se află bunul imobil:

o propunere de înregistrare;

un document în original sau o copie legalizată a unui document pe baza căruia este obținut titlul de proprietate (temeiul juridic pentru obținerea titlului de proprietate – un contract de vânzare, un contract de donație, un contract de întreținere, o hotărâre cu privire la succesiune etc.);

o dovadă a naționalității cesionarului titlului de proprietate (un certificat de cetățenie, o copie legalizată a pașaportului etc.) sau o dovadă a statutului de persoană juridică (un extras din registrul comerțului), în cazul în care cesionarul este o persoană juridică străină;

în cazul în care solicitantul este reprezentat de un avocat, trebuie furnizată o procură în original sau o copie legalizată a acesteia;

în cazul în care un solicitant a numit un avocat să-l reprezinte, iar acesta se află în străinătate, solicitantul este obligat să numească un avocat cu reședință în Croația pentru a primi documentele;

dovada achitării unei taxe judiciare în valoare de 200,00 HRK, la rubrica nr. 16, și a unei taxe de timbru în valoare de 50,00 HRK, la rubrica nr. 15, în conformitate cu Legea privind taxele judiciare (Monitorul Oficial al Republicii Croația nr. 74/95, 57/96, 137/02, 26/03, 125/11, 112/12 și 157/13).

9.1 Este numirea unui administrator obligatorie sau obligatorie la cerere? Dacă ea este obligatorie sau obligatorie la cerere, ce demersuri trebuie efectuate?

Legislația croată nu prevede numirea obligatorie a unui administrator al patrimoniului succesoral. Motivul este acela că patrimoniul succesoral este transferat moștenitorilor ipso iure în momentul deschiderii succesiunii (în momentul decesului testatorului sau în momentul în care acesta este declarat decedat).

Cu toate acestea, legislația croată stipulează că, în cazuri specifice, instanța cu atribuții de autentificare a testamentelor numește un curator temporar al bunurilor succesorale. Se procedează în acest mod în cazul în care nu se cunosc moștenitorii sau nu se cunoaște reședința acestora sau nu este posibilă contactarea acestora și în alte cazuri, dacă este necesar. Custodele temporar al bunurilor succesorale este autorizat să acționeze în judecată sau să fie acționat în judecată, să recupereze sau să plătească datoriile în numele moștenitorilor și să-i reprezinte pe aceștia. Dacă este necesar, instanța poate defini drepturi și atribuții speciale pentru custodele bunurilor succesorale. De asemenea, instanța poate numi un custode al bunurilor succesorale care au fost separate de bunurile moștenitorilor la cererea creditorilor testatorului.

9.2 Cine este îndrăuit să execute dispoziția pentru cauză de moarte lăsată de defunct și/sau să administreze patrimoniul succesoral?

Patrimoniul succesoral este administrat de către moștenitori, cu excepția părții care a fost încredințată spre administrare unui executor testamentar sau unui custode al bunurilor succesorale.

Testatorul poate numi prin testament unul sau mai mulți executori testamentari. Persoana numită în calitate de executor testamentar nu este obligată să accepte aceste atribuții. Atribuțiile executorului testamentar sunt specificate de testator în testament. În cazul în care testatorul nu a formulat nicio dispoziție specifică, atribuțiile executorului testamentar sunt în special următoarele:

să se îngrijească și să întreprindă tot ceea ce este necesar pentru conservarea patrimoniului succesoral în numele și în favoarea moștenitorilor;

să administreze patrimoniul succesoral;

să întreprindă tot ceea ce este necesar pentru plata datoriilor și legatelor în numele și în favoarea moștenitorilor.

În același timp, executorul testamentar trebuie să se asigure, în toate privințele, ca testamentul să fie executat conform dorinței testatorului.

9.3 Ce competențe are un administrator?

Conform legislației croate, de regulă, nu se numește un administrator. Motivul este acela că patrimoniul succesoral este transferat moștenitorilor ipso iure în momentul deschiderii succesiunii (în momentul decesului testatorului sau în momentul în care acesta este declarat decedat). Moștenitorul administrează și dispune de toate bunurile care constituie patrimoniul succesoral. În cazul în care există mai mulți moștenitori, până la stabilirea cotei succesorale care revine fiecărui moștenitor, comoștenitorii administrează și dispun de toate bunurile care constituie patrimoniul succesoral în calitate de coproprietari, cu excepția părții care fost încredințată spre administrare executorului testamentar sau custodelui bunurilor succesorale.

În urma unei hotărâri definitive prin care se stabilește cota succesorale care revine fiecărui moștenitor, comoștenitorii administrează și dispun de toate bunurile care au constituit până în momentul respectiv proprietatea comună, până la dizolvarea patrimoniului succesoral, conform regulilor în baza cărora comoștenitorii administrează și dispun de patrimoniul succesoral, cu excepția părții care a fost încredințată spre administrare executorului testamentar sau custodelui bunurilor succesorale.

10 Ce documente sunt eliberate de obicei, în temeiul legislației naționale, în cursul sau la finalul unei cauze de succesiune pentru atestarea statutului și a drepturilor beneficiarilor? Au aceste documente efecte probatorii specifice?

În cursul procedurii succesorale, în cazul în care a fost numit un executor testamentar, instanța îi va emite acestuia, la cererea sa și fără întârziere, un certificat care să ateste capacitatea și puterile acestuia, cu precizarea că declarațiile executorului testamentar trebuie să fie considerate ca fiind cele ale testatorului. Nicio persoană care acționează cu bună credință, în conformitate cu declarația persoanei care s-a identificat drept executor testamentar în baza unui certificat judiciar nu va fi răspunzătoare pentru niciun prejudiciu rezultat adus moștenitorilor. În cazul în care instanța îl revocă pe executorul testamentar, acesta este obligat să returneze instanței, fără întârziere, certificatul care atestă capacitatea și puterile sale; în caz contrar, acesta va fi răspunzător pentru eventualele prejudicii rezultate.

După încheierea procedurii succesorale, se pronunță o hotărâre cu privire la succesiune. Prin respectiva hotărâre se stabilește persoana care a devenit moștenitorul testatorului după decesul acestuia, precum și drepturile conferite unor alte persoane. Întrucât, conform legislației croate, o persoană devine moștenitor *ipso iure*, scopul stabilirii moștenitorului nu este acela de a dobândi dreptul de moștenire sau de a dobândi moștenirea în sine (acestea se dobândesc în momentul decesului testatorului), ci doar acela de a permite și de a facilita exercitarea drepturilor și obligațiilor dobândite prin succesiune. Efectul hotărârii definitive privind succesiunea este acela că, prin respectiva hotărâre, se consideră că s-a stabilit componența patrimoniului succesor, moștenitorul testatorului, dimensiunea cotei succesorale care revine acestuia, dacă dreptul de moștenire al acestuia este limitat sau grevat și, în caz afirmativ, în ce mod, precum și dacă există alte drepturi la legate și, în caz afirmativ, care sunt acestea.

Conținutul unei hotărâri definitive cu privire la succesiune poate fi contestat de către o persoană pentru care, conform dispozițiilor Legii succesiunilor, caracterul definitiv al hotărârii cu privire la succesiune sau o acțiune civilă împotriva persoanelor în favoarea cărora au fost constatate faptele a căror veridicitate le contestă nu creează niciun fel de obligații.

Hotărârea definitivă cu privire la succesiune nu este obligatorie pentru persoanele care pretind un drept la bunurile în cazul cărora s-a stabilit că fac parte din patrimoniul succesor, cu condiția ca persoanele în cauză să nu fi participat la audierea privind atestarea valabilității testamentului în calitate de părți și să nu fi fost citate în mod corespunzător să participe personal la respectiva audiere. De asemenea, o astfel de hotărâre nu este obligatorie pentru persoanele care pretind, ca urmare a decesului testatorului, un drept la moștenire în temeiul testamentului sau al legii sau care pretind un drept la un legat, cu condiția ca persoanele în cauză să nu fi participat la audierea privind atestarea valabilității testamentului în calitate de părți și să nu fi fost citate în mod corespunzător să participe personal la respectiva audiere.

Cu titlu excepțional, pentru persoanele care au participat la audierea privind atestarea valabilității testamentului în calitate de părți sau care au fost citate în mod corespunzător să participe la respectiva audiere, prin hotărârea definitivă, nu se creează niciun fel de obligație în ceea ce privește eventualele drepturi de care ar beneficia în temeiul unui testament găsit ulterior sau în ceea ce privește drepturile stabilite în cadrul unei proceduri civile sau administrative (a cărei inițiere le-a fost solicitată) după ce hotărârea cu privire la succesiune devine definitivă, dacă au fost îndeplinite condițiile prealabile pe baza cărora acestea ar putea solicita, în cadrul unei acțiuni civile, repetarea procedurii succesorale.

Această pagină face parte din portalul [Europa ta](#).

Ne-am bucura să primim [feedbackul](#) dumneavoastră cu privire la utilitatea informațiilor furnizate.

This webpage is part of an EU quality network

Ultima actualizare: 06/02/2023

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.